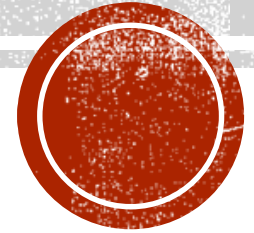

FİZİK

ANTROPOLOJİ

TARİHİ

TÜRKİYEDE ANTROPOLOJİNİN KURULUSU VE YAPILAN İLK ÇALIŞMALAR

Türkiye’de Cumhuriyetin kurulmasıyla ilk defa İstanbul Darülfununu’nun Haydarpaşa’da bulunan Tıp Fakültesi binasında 1925 yılının sonbaharında “Türkiye Antropolji Tetkikat Merkezi “ adında bir merkez kuruldu. Kurucu üyelerin çoğunluğu tıp kökenli olmakla birlikte içlerinde sosyal bilimciler de bulunmaktaydı. Bu kurucular tamamen amatör bir ruhla Antropoloji ile ilgilenmekteydiler. Çünkü içlerinden hiçbirinin antropoloji uzmanlığı yoktu. Kurucu üyeleri; Nurettin Ali Berkel (Rektör), Neş’et Ömer İrdelp (Dekan), Süreyya Ali (Tıp Fakültesi Müderrisi/öğretim üyesi), Köprülüzade Fuat (Edebiyat Fakültesi Reisi), Şemsettin Günaltay (İlahiyat Fakültesi Reisi), Prof. Dr. Süreyya Ali, Prof.Dr. Mouchet ve Prof. Dr. İsmail Hakkıdır (Kansu;1940).

Türkiye Antropoloji Tetkikat Merkezi, Türk Milletinin ırk bakımından dünya insan toplulukları arasındaki yerini bilmek ve göstermek amaç ve isteği ile kurulmuş ve ekim 1925'te "Türk Antropoloji Mecmuası" adlı ilk dergisini yayınlamıştır. İlk yıllarda Fransızca-Osmanlıca olarak çıkarılan bu dergi daha sonra Latin harflerinin kullanılmaya başlamasıyla Türkçe olarak yayına geçmiştir. Bu mecmua kapandığı yıl olan 1939 yılına kadar 22 sayı çıkarmıştır. Dergide çoğunlukla Türk ırkının morfolojik yapısını ve çeşitli etnik guruplarla karşılaştırılmasını konu alan çalışmaların yanında sosyoloji, folklor, prehistorya ve dilbilimle ilgili yazılarda yer almıştır (Kansu 1940). Türk Antropoloji Mecmuasının yayınının durmasından uzun yıllar sonra 1963 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde bu derginin ikinci serisi olarak nitelendirebileceğimiz "Antropoloji " isimli dergi, Fakülte'nin maddi kaynak sıkıntısı nedeniyle yayınına ara vermek zorunda kalmıştır.

1933 yılında Antropoloji Enstitüsü, İstanbul Darülfünunundan, İstanbul Fen Fakültesine nakledildi ve çalışmalarına bir kürsü olarak devam etti. Böylece Antropoloji resmi olarak üniversite programına 1933 yılında girmiş oldu. 1935 yılında Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin kurulmasıyla birlikte Antropoloji Kürsüsü İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nden Ankara'ya taşınmıştır. 1962 yılında Türk Antropoloji Enstitüsü yerine Paleoantropoloji, Etnoloji ve Prehistorya kürsülerinin oluşturduğu Antropoloji Bilimleri Araştırma Enstitüsü kuruldu. Daha sonra etnoloji ve prehistorya kürsüleri ayrıldılar (Erdentuğ 1982). Günümüzde Antropoloji bölümü adı altında eğitim ve öğretim devam ederken, 1933 yılından bu yana Fizik ve Paleoantropoloji Bölümü olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca Antropoloji ,Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi dışında Hacettepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 'nde eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

Antropoloji alanında eğitimine devam eden en eski Antropoloji Bölümlerinden birisi İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde bulunan Sosyal Antropoloji ve Etnoloji bölümüdür. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde 1959 Yılında Prof.Dr.Mümtaz Tarhan'ın çabası ile Sosyal Antropoloji ve Etnoloji adı altında bir kürsü kurulmuştur. Kürsü başkanlığında "Society for Applied Anthropology" nin bir süre başkanlığını yapmış olan Amerikalı Anropolog C.W.M. Hart getirilmiş ancak ilk yılında bir bölüme bağlı olmadan bu kürsüden neler beklendiğini belirsiz kılmıştır (Erdentuğ 1982).

15 Nisan 1960 yılında kürsü başkanı Hart,Sosyal Antropoloji ve Etnoloji adı altında bir bölümün kurulması için İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanlığı'na başvurmuş ve 1 Haziran 1960 yılında Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Bölümü kurularak 1960-1961 ders yılında eğitim öğretime başlamıştır.

Türkiye'deki Antropoloji Bölümünü bünyesinde bulunduran üçüncü üniversite Hacettepe Üniversitesidir. Bu üniversitede 1973 yılında Doç.Dr. Bozkurt Güvenç ve aynı bölümden arkadaşı olan Ali Rıza Balaban buldukları bölüm olan Sosyoloji Bölümünden ayrılarak Sosyal Antropoloji Bölümü'nü Fen Edebiyat Fakültesinde kurdular. Yüksek Öğretim Kurumu bölümün kuruluşundan 7 yıl sonra yani 1980 yılında bölümün isminin başında yeralan sosyal kelimesini kaldırarak adını Antropoloji Bölümü olarak değiştirdi. Sosyal Atropoloji bu tarihten sonra Fizik Antropoloji ile birlikte bu bölümde bir alt bilimdalı olarak faaliyetine devam etmektedir. Antropoloji Bölümü'nde kuruluşundan günümüze kadar lisans üstü eğitim ve öğretimini sürdürmüş ve yüksek lisans ve doktora eğitimini Sosyal Antropoloji ve Fizik Antropoloji alanlarında devam etmektedir.

